

FRA REDAKTØRENS VINDU

Kirken og de underutviklede land

Forholdet mellom den hvite mann og de såkalte fargede folkeslag er vårt århundres problem nr. 1. Dimensjonene av dette problem fremgår bl. a. av den kjensgjerning at 30 prosent av jordens befolkning disponerer hele 80 prosent av livsgodene, mens de resterende 70 prosent av jordens befolkning må nøye seg med 20 prosent av livsgodene. Og rikdommen er — med unntagelse av Latin-Amerika — konsentrert i de områder av verden hvor den hvite mann har sitt hjem. Velstanden så vel som nøden er altså knyttet til hudfargen, til rasene.

Det er videre en kjensgjerning at mens de rike land stadig blir rikere, blir de fattige land stadig fattigere. I 1938 var 38 prosent av jordens befolkning offer for sult, og i dag regner man at dette tall er steget til 66 prosent til tross for de storstilte hjelpetiltak som er gjennomført etter krigen. Dette henger sammen med folkemengdens økning (jfr. NOTM 1959, s. 180f).

Det kan også nevnes at levealderen f. eks. i India bare er 35 år, mens den hos oss er 70, at 30—40 millioner mennesker sulter i hjel hvert år, og at halvparten av alle barn i Afrika dør før de er 15 år gamle, 350 millioner mennesker lider av malaria, det finnes 10—12 millioner spedalske i verden. Når det går så langsomt med å rette på alle disse forhold, henger det ikke minst sammen med analfabetismen. Man regner i dag at omkring halvparten av jordens befolkning ikke kan lese.

Som verdens rikeste land har Amerika følt sin forpliktelse her, og har i en årrekke gitt mellom 3 og 4 milliarder dollar til «utenlandshjelpen». Viktig er også den tekniske assistanse som ytes av en rekke vestlige land, for da ikke å nevne FN's organer — Verdensbanken, Verdens Helseorganisasjon, Organisasjon for ernæring og jordbruk osv.

Det sier seg selv at kirken ikke kan betrakte nøden i verden som seg ivedkommende. Det har den da heller ikke gjort. Gjennom verdensmisjonen, Kirkenes Verdensråd og Det lutherske verdensforbund er det gjort en innsats som fortjener å bli langt mer kjent enn den er. Bidragene til de omfattende hjelpetiltak det her er tale om, løp i fjor opp i 63 mill. dollar. Bare i Hongkong blir hver måned nær innpå 100 000 mennesker

på en eller annen måte hjulpet (gjennom Det lutherske verdensforbund).

Ved siden av den materielle hjelp, som må fortsette og utvides, trenges det en kristen innsats i stats- og samfunnsliv, et studium av sosiale og etiske spørsmål i internasjonal sammenheng og en utvikling av nye arbeidsformer, som f. eks. ikke-profesjonelle misjonærer. Viktigst av alt er imidlertid forkynnelsen av budskapet. Hvor viktig gjennomføringen av ytre reformer enn er, er det egentlige og avgjørende i det *kristne* arbeid for å lindre nøden i verden noe dypere: forandringen av sinnelaget og livsretningen hos det enkelte menneske. Det må bare understrekes at evangeliet vender seg til *hele* mennesket, dvs. til mennesket som sjelelig-legemlig vesen og til den *totale* sammenheng og situasjon det står i.

Hvordan kommunismen vurderer kirkens verdensmisjon

Den store sovjet-encyklopedi (2. utg., bd. XXVII) har en artikkel om «misjonsvirksomhet» som på en likefrem demonstrativ måte sidestiller, ja identifiserer kirkens arbeid for å forkynne evangeliet for alle folkeslag med imperialismen og kapitalismen. Vi gjengir her deler av denne artikkel etter en oversettelse til engelsk (i Occasional Bulletin from the Missionary Research Library, New York, august 1959). Etter å ha gitt en definisjon av misjon («en form for religiøs-politisk aktivitet fra kirkeorganisasjonenes side», «et middel til å gjøre folk til slaver») og etter å ha gitt et riss av kristendommens utbredelse i oldtid og middelalder, heter det:

«Fra 16. årh. ble misjonsvirksomheten et middel til å etablere og styrke koloniveldet. Misjonærene trengte inn i Amerika, Asia og Afrika. De spilte her rollen som speidere, og de ble fulgt av handelsmenn og soldater tilhørende erobrerne. — — — I det 19. årh. antok misjonsarbeidet smartere og finere former: skoler, biblioteker, barnehjem, sykehus osv. Misjonene spilte en aktiv rolle i de kapitalistiske lands kamp for delingen av verden i innflytelsessfærer og for utplyndringen av koloniene. Som agenter for de kapitalistiske stater, levde misjonærene under disse staters beskyttelse og mottok støtte og alle slags privilegier fra dem. Den urettferdige Tientsin-traktat som China ble påtvunget i 1858, ga bl. a. misjonærene spesielle privilegier. Massenes opprør mot det fremmede åk i kolonilandene og i det hele i de land som var kommet i et ydmykende avhengighetsforhold til Vesten, vendte seg også mot misjonærene, f. eks. i boxeropprøret 1899—1901 og revolusjonen 1911 i China.»

Og videre: «I en imperialistisk tid (som vår) er misjonsvirksomheten en uadskillelig del av den imperialistiske politikk. Vatikanet driver aktivt misjonsarbeid. Et stort antall av katolske organisasjoner i mange land står under ledelse av Vatikanets Kongregasjon for utbredelse av troen — — — For å samordne den protestantiske misjonsvirksomhet ble det i

1910 i Edinburgh (Scotland) holdt et verdensmisjonsmøte, hvor et verdensmisjonsråd ble valgt. Etter den annen verdenskrig (1939—1945) har Vatikanets misjonsarbeid og storparten av det protestantiske misjonsarbeid hovedsakelig tjent den amerikanske imperialismes interesser. Det er amerikanske misjoner i India, Australia, Afrika, Sør-Amerika, Filipinene, Japan, Malaya, Sør-Korea og andre land. Misjonsarbeidet blir brukt av de imperialistiske regjeringer i deres kamp mot den voksende nasjonale frigjøringsbevegelse i kolonilandene og andre «avhengige» land. Under folkets frigjøringskrig i China drev misjonærene hemmelig spionvirksomhet for å hjelpe Kuomintang og USA. Særlig da Den kinesiske folkerepublikk var opprettet i 1949, økte misjonærene — av alle religiøse retninger — sin spionasje- og undergrunns-virksomhet. Etter å ha avslørt misjonærenes kontrarevolusjonære virksomhet i China, besluttet regjeringen i Den kinesiske folkerepublikk i 1951 å overføre alle undervisnings- og kulturinstitusjoner tilhørende misjonene til den kinesiske folkeregjering og å gi ordre til at all misjonsvirksomhet i landet skulle opphøre. Takket være den mektige nasjonale frigjørings-reisning i kolonilandene og andre «avhengige» land, er misjonærenes forsøk på å styrke de imperialistiske staters stilling i disse land blitt en fullstendig fiasko.»

Det regionale mønster tar form

Under løsenet «vitner i fellesskap» var i dagene 14.—24. mai i år 150 menn og kvinner samlet i Kuala Lumpur, Malaya, for — som representanter for 48 evangeliske kirker og råd i 14 land i Øst-Asia (inkl. Sør- og Sørøst-Asia) — å skape sitt eget råd for regionalt samarbeid: East Asia Christian Conference — et resultat av de bestrebelse som er gjort siden det viktige møte av kirkene i dette område i Prapat, Indonesia (1957), på å gi disse «en ny ekumenisk dimensjon», dvs. å bringe dem i direkte kontakt med hverandre og fremme fellesskapet mellom dem som kirker i samme rom, i samme situasjon.

Også de lutherske kirker er med i dette fellesskap, f. eks. de lutherske kirker i India (gjennom Det lutherske kirkeforbund i India) og Batakkirken på Sumatra, den største lutherske kirke utenfor den vestlige verden (over 600 000 medlemmer). For øvrig er også de européiske kirker i Australia og New Zealand med (gjennom sine respektive nasjonale kirkeråd). Den nye regionale samarbeidsorganisasjon for Øst-Asia har imidlertid avgjort en ikke-vestersk karakter. Det er mulig at Australia og New Zealand etter en tid vil bli med i en annen organisasjon for regionalt samarbeid (foreløpig bare i emning) — for Stillehavs- eller Sydhavsområdet. Det kristne råd for Midt-Østen foretok i 1957 en revisjon av sine grunnregler og er nå regional samarbeidsorganisasjon for kirkene i denne del av verden.

Det regionale mønster tar form også i Afrika. Den første konfesjonelle — lutherske — kirkekonferanse for hele kontinentet, ble holdt i 1956 i Marangu, Tanganyika. Den første interkonfesjonelle — fellesprotestantiske — kirkekonferanse for hele kontinentet ble holdt i 1958 i Ibadan, Nigeria. Dette møte valgte en representativ fortsettelseskomité, med bl. a. Sir Francis Ibiam (Ibadankonferansens president) og den verdenskjente Alan S. Paton fra Sør-Afrika som medlemmer. Denne komité har energisk gått inn for tanken om et permanent regionalt samarbeid. De evangeliske kirker i Afrika, hevder man, må «lære å tenke, planlegge, arbeide og be sammen på kontinental basis». De veldige oppgaver disse kirker står overfor i Afrika — evangeliseringen, islam osv. — må løses i fellesskap. Men skal dette skje, må kirkene i Afrika få en ganske annen kontakt med hverandre enn de hittil har hatt. En afrikaner, dosent dr. philos. Donald Mtimkulu (Sør-Afrika), er nylig ansatt som permanent sekretær. Også i dette regionale fellesskap er de lutherske kirker aktivt med.

Vi skal merke oss at hva vi har kalt det regionale mønster, har ikke noe eksklusivt ved seg. Det er ikke et mål i seg selv, men peker ut over seg selv. I Kuala Lumpur kom dette til uttrykk bl. a. i den kjensgjerning at man også hadde innbudt fremtredende representanter for kirkene i Afrika. Vi skal også merke oss hvordan tiltaket — både i Asia og i Afrika — er motivert ut fra den forpliktelse kirkene så sterkt føler til å bære fram i de forskjellige land og områder vitnesbyrdet om Kristus. «Vi, kirkene i Asia, er kalt til i fellesskap å vitne om Kristus,» heter det i budskapet fra Kuala Lumpur til kirkene i Øst-Asia. Og i det budskap konferansen sendte til kirkene i Afrika, heter det: «Det er vår bønn at Gud vil vise oss hvordan vi i Asia, sammen med dere i Afrika, på en stadig rikere måte kan vitne om de store gjerninger Gud har gjort og gjør i Kristus for sitt folk og for hele verden.»

Underwood, Korea og USA

Ved Chosun Christian University i Seoul, Korea, virker i dag en professor som er misjonær i tredje generasjon: amerikaneren og presbyterianeren Horace Grant Underwood III — som for øvrig var tolk ved våpenstillstandsforhandlingene i Panmunjom i 1953.

Underwood's farfar — som også bar navnet Horace Grant Underwood — kom til Korea i 1885. Før han reiste fra USA, hadde han gjort en avtale med sin bror, John. Horace skulle bli misjonær og John forretningsmann for å kunne støtte brorens arbeid økonomisk. John ble grunnlegger og leder av det verdensberømte skrivemaskinfirma «Underwood». Bakgrunnen for dette er altså — misjonen.

Seoul i 1880-årene var noe ganske annet enn byen er i dag. Boligfor-

holdene var ytterst primitive, tyfus og andre sykdommer herjet, tigre og leoparder var på ferde osv. Underwood var virksom på en rekke felter: han gransket språket, han skrev den første engelsk-koreanske ordbok, han forkynte, han oversatte evangeliene, han utga en avis og han bygget skoler, bl. a. den høyskolen som ble til det store kristne universitet: Chosun Christian University.

Under et besøk i USA i begynnelsen av 1890-årene fikk Underwood tilbud av sin bror om å bli medeier i firmaet, men han avslo dette tilbudet — og reiste tilbake til Korea, hvor han virket til sin død i 1916.

Ved siden av å være en fremragende misjonær var Underwood også en misjonsvekker av stort format. Gjennom reise- og møtevirksomhet i USA samlet han inn til misjonen — og det i en økonomisk nedgangsperiode for landet — 200 000 dollar.

Underwood foretok den første dåp i 1886. I årenes løp er den ene blitt til titusener, ja hundretusener. Man regner at det er 900 000 eller nær innpå 1 mill. protestantiske kristne i Korea. Av disse tilhører langt de fleste — mellom 5 og 600 000 — den presbyterianske kirke i Korea — den kirke misjonæren Horace Grant Underwood og skrivemaskinfabrikanten John Underwood i fellesskap la grunnen til.

(Fra artikkelen «Underwood of Korea», av B. E. Balding, i «Korean Survey», utgitt av Den koreanske republikks ambassade i London, januar 1958. Meddelt ved herr Knut Onstad, Oslo. Siste avsnitt ved red.)

Missiologiske streif

Ved Aarhus Universitet er det i år opprettet et lektorat i misjonsvitenskap, med cand. theol. Johs. Aagaard som første innehaver. Aagaard, som vil være kjent for sine artikler i skandinaviske misjonstidsskrifter og sin bok «Japanske perspektiver», begynte sin virksomhet i september. Han er også leder av Institut for Missionsvidenskab (ved samme universitet). Gjennom omfattende reiser og studieopphold i Sverige, Tyskland, Nederland og Storbritannia har Aagaard forberedt seg grundig for den virksomhet han har tatt opp.

I Finland er pastor Seppo Teinonen, som tidligere i år tok doktorgraden på en avhandling om Gustav Warneck, utnevnt til dosent i missiologi og ekumenikk ved Universitetet i Helsinki (som for noen år siden opprettet et institutt for missiologi og ekumenikk, med prof. dr. Osmo Tiilikä som leder).

Som professor i misjonsvitenskap ved Boston University, USA, er ansatt nordmannen Per Hassing, tidligere misjonsprest i Sør-Rhodesia — som utsending fra Metodistkirken i Norge. Hassing, som har vært bidragsyter

også til dette tidsskrift, er innvilget ett års studiepermisjon før han overtar sin nye stilling.

De fleste og største sentrer for misjonsundervisning og misjonsforskning finnes i USA. Missionary Research Library i New York f. eks. er kjent over hele verden, jfr. NOTM 1953, s. 107—113. I de senere år har Universitetet i Chicago tiltrukket seg stor oppmerksomhet p.g.a. sitt «Center» — vel helst: institutt — for studiet av den kristne verdensmisjon, med dr. R. Pierce Beaver som leder. Dr. Beaver er professor i misjonsvitenskap ved Chicago-universitetets teologiske fakultet, hvor fire teologiske høyskoler samarbeider, — en utpreget interkonfesjonell institusjon. «Sentret» — instituttet — er et tiltak som fakultetet som helhet står ansvarlig for og støtter. Ja, også de ikke-teologiske fakulteter trekkes inn i dets virksomhet. Denne omfatter undervisning, forskning, studium av de ikke-kristne religioner osv. Særlig understrekes forskningen. Man går bevisst inn for å utdanne forskere som kan ta opp arbeid som professorer i misjonsvitenskap i Amerika eller gjøre tjeneste som spesialister i de unge kirker. Stor-Chicago, som for tiden er det største sentrum i verden for medisinsk undervisning og forskning, har mange muligheter for å bli det største sentrum i verden også for teologisk undervisning og forskning. Ved siden av Chicago-universitetets teologiske fakultet finnes det et dusin andre teologiske høyskoler i dette område. Og i de stater som omgir Chicago, finnes det i alt over 50 professorer — eller andre lærere — i misjonsvitenskap.

Luther Theological Seminary, St. Paul, Minnesota, har — i samarbeid med Det lutherske verdensforbund og Den lutherske misjonskonferanse i Nord-Amerika — et «Institute» for kristne ledere fra Asia og Afrika, med sikte på å gi disse en videregående teologisk utdanning, å gi dem råd og veiledning, å gi dem kristelig fellesskap under deres opphold i USA osv. En rekke teologiske høyskoler i USA har lansert tilsvarende tiltak. Betydningen av den «konkrete» og «personlige» kontakt disse institusjoner på denne måte får med misjonen og de unge kirker, kan vanskelig overvurderes.

O. G. M.